

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/12/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517202912
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7517202912.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudcov JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Alexandra Husivargu v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa a.s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1. R. V., bytom V. č. XX, 2. N. V., bytom V. č. XX, o zaplatenie 30.595,45 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 25. júna 2018 sp. zn. 17CSP/77/2017

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 25. júna 2018 č.k. 17Csp/77/2017-44 vo výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania.

Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 25. júna 2018 č.k. 17Csp/77/2017-44 uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 29.267,06 €, spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne od 17.7.2016 až do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). V prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol (výrok II.) a priznal žalobcovi voči žalovaným právo na náhradu trov konania vo výške 91,32 % (výrok III.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaných v 1. a 2. rade, aby mu spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 30.595,45 €, spolu s 5,49 % ročným zmluvným úrokom zo sumy 29.489,08 € od 7.7.2016 do zaplatenia a zo sumy 30.595,45 € žiadal aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 7.7.2016 do zaplatenia. Domáhal sa zároveň náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o stavebnom sporení zo dňa 11.2.2015 bola so žalovanými uzatvorená zmluva o stavebnom medziúvere. V súlade so zmluvou poskytol žalovaný medziúver v sume 30.000 €, z ktorej žalovaní čerpali dňa 17.2.2015 sumu 15.700 €, dňa 25.2.2015 sumu 8.300 €, dňa 30.4.2015 sumu 5.640 €. Dňa 17.2.2015 bol zúčtovaný poplatok za spracovanie medziúveru v sume 360 €, o ktorú sumu bola znížená celková výška čerpaného úveru. Žalovaní sa zaviazali dosplácať úroky medziúveru splátkami po 183,80 €. Do pridelenia cieľovej sumy sa zaviazali platiť 5,49% úrok splátkou vo výške 137,25 € vždy do 15. dňa v mesiaci a zároveň na účet stavebného sporenia vkladat' vklady vo výške 46,55 € mesačne. Pretože žalovaní úver nesplácali riadne a včas, žalobca ich listom zo dňa 1.6.2016 vyzval na doplatenie omeškaných splátok a upozornil ich, že v prípade nesplnenia povinnosti bude požadovať splatenie celého úveru s príslušenstvom naraz. Keďže žalovaní svoje povinnosti nesplnili, žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný dňom 6.7.2016, ku ktorému dňu dlh na pohľadávke činil 30.595,45 € pozostávajúci zo sumy dlžnej istiny 29.489 €, nezaplatených úrokov za úver 1.026,37 € a nezaplatených poplatkov v sume 80 €. Žalobca žiada uhradiť okrem istiny zmluvný úrok vo výške 5,49% ročne z istiny a úrok z omeškania vo výške 5% ročne z celej dlžnej sumy na základe čl. 10 bod 10.17 úverovej zmluvy.

3. Právne vec posúdil podľa § 53 ods.1 OZ, § 3 OZ, § 497, § 502, § 503 ods.1, 2, 3 Obch.zák. a konštatoval, že záväzkový vzťah medzi stranami sporu vznikol zo zmluvy uzavretej podľa zák. č. 310/1992 Zb., ktorá podlieha režimu spotrebiteľských zmlúv podľa § 52 ods.1 OZ. Medzi stranami nebolo sporné, že medzi nimi vznikol záväzkový spotrebiteľský vzťah, pričom žalobca preukázal, že so žalovanými uzatvoril dňa 11.2.2015 zmluvu o stavebnom medziúvere, ktorej predmetom je poskytnutie mimoriadneho medziúveru vo výške 30.000 €.

4. K žalobcom požadovanému zmluvnému úroku 5,49% ročne z nesplatenej istiny úveru aj za obdobie po konečnej splatnosti úveru do budúca (za súčasného uplatnenia zákonného úroku z omeškania od 7.7.2016 do zaplatenia) súd konštatoval, že takto uplatnený nárok na platenie zmluvných úrokov, pri duplicitnom uplatňovaní dojednanej odmeny v podobe zmluvného úroku aj zákonných úrokov z omeškania, je v rozpore s dobrými mravmi. Jeho priznaním žalobcovi by vznikla značná nerovnováha v právach a povinnostiach strán sporu, pretože žalovaní by ako spotrebiteľia naďalej museli popri zákonných úrokoch z omeškania platiť aj zmluvné úroky ako odmenu za poskytnutie úveru. Priznaním úroku vo výške 5,49% ročne z dlžnej istiny do jej zaplatenia by mal žalobca zachované v podstate všetky práva a nároky zo zmluvy o úvere ako keby ani k mimoriadnej splatnosti úveru nedošlo, kým naopak žalovaní ako spotrebiteľia žiadne. V zmysle § 503 OBZ patrí veriteľovi právo na úroky z úveru len do jeho splatnosti, t.j. do 6.7.2016, pretože zmluvné úroky sú splatné spolu so záväzkom vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. Doba splatnosti úrokov (za poskytnutie peňazí) sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru, t. j. celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr do určeného termínu splatnosti úveru. Žalobca ako veriteľ nemôže oprávnenne požadovať od žalovaných dlžníkov zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny, nakoľko vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru sa istina úveru ďalej zmluvne neúročí a žalobcovi prislúchajú len úroky z omeškania. Obdobnými úvahami sa riadili aj iné súdy, napr. v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/9/2014, NS SR 4Obo/143/1998, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013.

5. Vychádzal z úvahy, že žalobca má v zmysle § 502 nárok na zaplatenie úroku v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Jeho tvrdenie, že dlžník je povinný zaplatiť s vrátením poskytnutého úveru dojednané úroky, a to do dňa úplného vrátenia poskytnutých prostriedkov vychádzajúce z druhej vety § 503 ods. 3 ObZ je však potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky a ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1). Uvedené ustanovenia právnej normy (spolu s § 497) teda explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. Doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov, napr. rozsudky Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/104/2012 z 31.7.2012, alebo 5Co/196/2016 zo dňa 28.6.2016, KS Košice 9Co/604/2015 zo dňa 5.10.2016, KS Trnava 25Co/615/2015 z 30.11.2016, KS BB 16Co/322/2015 zo dňa 12.5.2015 alebo KS PO 6Co/190/2014 zo dňa 30.6.2015.

6. Súd poukázal aj na rozhodnutie NS SR publikované ako R 59/98, v zmysle ktorého veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, v danom prípade do dňa predčasnej splatnosti. Pri posudzovaní pozície dlžníka, ktorý by porušením povinnosti získal výhodnejšie postavenie oproti dlžníkom, ktorí svoje záväzky plnia riadne, nakoľko sa zbavil povinnosti plniť zmluvne dohodnuté plnenie (úroky) je podľa súdu prvej inštancie potrebné brať do úvahy aj následok tohto porušenia, ktorým je predčasná (mimoriadna) splatnosť celej pohľadávky. Dlžník v prípade mimoriadnej splatnosti úveru síce nemá povinnosť platiť (zmluvné) úroky, na druhej strane stráca výhodu splátok a je povinný zaplatiť celý (zvyčajne nie malý) dlh naraz a skôr, ako bolo pôvodne zjednané. Z pozície veriteľa to znamená, že síce stráca nárok na úroky, ale na druhej strane má nárok na zaplatenie celého dlhu naraz. Na rozdiel od neodložených platieb za produkty (napr. kúpa tovaru tzv. za hotové) sú odložené platby (napr. úvery, pôžičky) vždy neisté a závisia od okolností, ktoré nastanú v budúcnosti (nesolventnosť, strata práce, uprednostnenie životne dôležitých potrieb, náhodilé

výdavky narodenie, smrť, inkasné nedoplatky). Z uvedených dôvodov je nevyhnutné, aby úverové vzťahy boli osobitne chránené a potvrdzuje to vlastne aj osobitná smernica o spotrebiteľských úveroch a na vnútroštátnej úrovni celý rad osobitných noriem.

7. Vychádzal z úvahy, že dohodnuté úroky predstavujú cenu služby. Ak by zákonodarca mal úmysel uregulovať cenu služby aj za obdobie po skončení služby, mohol to explicitne upraviť tak, ako to napr. zakotvil pri iných spoločenských vzťahoch napr. ako v 723 OZ - „je nájomca povinný platiť nájomné až do vrátenia vecí“. Ustanovenie § 506 ObZ nestanovuje presne, či sa majú platiť úroky do odstúpenia alebo úroky aj po odstúpení. Zostala teda len rovina zmluvnej úpravy, a tá je z uvedených dôvodov vystavená súdnej kontrole neprijateľnosti (53 ods. 1 OZ). Teda doba trvania povinnosti platiť úroky je upravená určením jej začiatku v § 502 ObZ a koniec doby je ponechaný na vôľu zmluvných strán. Pokiaľ v zmluve (aj spotrebiteľskej) je dohodnuté platenie zmluvných úrokov až do doby vrátenia úveru, nemožno bez ďalšieho, bez ohľadu na existujúcu dohodu, nepriznať úrok aj po zosplatnení.

8. Súd v danom prípade z obsahu úverovej zmluvy ale ani z VOP nezistil úpravu, podľa ktorej by sa strany dohodli, že je povinnosťou dlžníka zmluvný úrok platiť „až do zaplatenia“ istiny a za tejto situácie preto žalobcovi patrí zmluvný úrok iba za dobu do jeho splatnosti. Ten sa v tomto prípade stal splatným spolu s istinou dňa 6.7.2016 a žalobca ho v žalobe vyčíslil kapitalizovanou sumou 1026,37 €. S poukazom na vyššie uvedené preto súd žalobu ohľadom zmluvného úroku zo žalovanej istiny odo dňa 7.7.2016 „do zaplatenia“, zamietol.

9. Súd posúdil dôvodnosť výšky dlhu aj vo vzťahu k uplatňovaným poplatkom v sume 80 €, s dôrazom na poplatky za upomienky dôvodiac, že dlžník nemohol ovplyvniť výšku poplatkov účtovaných žalobcom za rôzne druhy upomienok (I. upomienka, II. upomienka, predžalobná upomienka) a ani existenciu svojej povinnosti platiť ich (záleží od svojvôle žalobcu, či, kedy a koľkokrát pristúpi k napomenutiu dlžníka), najmä keď žiaden z týchto nárokov nepredstavuje nevyhnutné vecné náklady, ktoré pri uplatnení týchto finančných nástrojov žalobcovi vznikli. Navyše, ani jedna upomienka, zaúčtovaná v neprospech žalovaných, nebola predložená ako dôkaz o jej existencii. Z uvedeného dôvodu súd na uplatnené poplatky za upomienky 80 € nebral zreteľ.

10. Vo vzťahu k poplatku za vedenie účtu stavebného sporenia v sume 25,74 € súd poukázal na ust. § 37 ods. 17 zákona o bankách účinného od 10.6.2013 a konštatoval, že ak v období od 11.6.2014 do 6.7.2016 žalobca účtoval poplatok za vedenie účtu stavebného sporenia 0,99 € mesačne, nie je to v rozpore so zákonom.

11. Z výpisu medziúveru ale aj výpisu zo zaniknutého stavebného sporenia, mal preukázané, že ako kreditná suma bola na istinu úveru pripísaná suma 510,92 €. Súd ale vypočítal, že bez poplatkov za upomienky bol kredit na stavebnom sporení 575,66 € (v čase od 11.6.2014 do 6.7.2016 boli na tento účet pripísané vlastné vklady a štátne prémie v celkovej výške 1785,66 € a po odrátaní poplatkov za vedenie účtu v sume 25,74 €, dane v sume 0,61 €, a sumy, preúčtovanej na stavebný medziúver vo výške 1183,65 €, na sporení vznikol kredit vo výške 575,66 €). Za situácie, že zo sumy 30 000 € bola na úroky zaúčtovaná suma 1183,65 (preúčtovaním zo splátok stavebného sporenia) a následne po zosplatnení úveru bola preúčtovaná aj nasporená suma, v tomto prípade v sume výpočtu súdom 575,66 €, dlh na istine činí 28 240,69 €. Ak podľa tvrdenia dlh na splatných úrokoch do dňa zosplatnenia úveru činil sumu 1026,37 €, celkový záväzok žalovaných činí 29 267,06 €, ktorá bola dôvodne žalovateľnou sumou na súde. V rozsahu rozdielu medzi touto sumou a sumou 30 595,45 € ako aj v časti ohľadom zmluvného úroku 5,49% od 7.7.2016 do zaplatenia súd žalobu zamietol.

12. Aplikujúc ust. § 3 Nar. vlády 87/1995 Z.z. účinného od 1.1.2009 do 31.1.2013 a účinného od 1.2.2013 konštatoval, že list o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bol ale žalovaným doručený dňa 11.7.2016 t.j. zjavne sa nemohli dostať do omeškania pred týmto dňom navyše za situácie, že za účelom plnenia im žalobca stanovil 5 dňovú lehotu. Tá uplynula dňa 16.7.2016 a teda, pokiaľ nespĺnili dlh do tohto dňa, do omeškania sa mohli prvýkrát dostať až dňa 17.7.2016 a týmto dňom súd stanovil počiatok plynutia omeškania s tým, že vo zvyšku ohľadom úroku z omeškania (čo sa doby počiatku týka žalobca žiadal úrok z omeškania odo dňa 7.7.2016, t.j. odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru. L) bola žaloba zamietnutá.

13. O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP. Žalobca bol v spore úspešný v pomere 95,66 % k neúspechu 4,34%, preto súd priznal žalobcovi voči žalovaným právo na náhradu trov konania vo výške 91,32%.

14. Proti uvedenému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie proti výroku II., ktorým súd v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol a súvisiacemu výroku o trovách konania (výrok III.), z dôvodov podľa § 365 ods.1 písm.d/, f/ a h/ CSP. Žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok II. rozsudku tak, že žalovaní v 1. a 2.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 1.328,39 € spolu s 5,49% úrokom za úver zo sumy 29.489,08 € od 7.7.2016 do zaplattenia a 5% ročný úrok z omeškania zo sumy 1.328,39 € od 7.7.2016 do zaplattenia, ako aj trovy konania vo výške 79,70 €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

15. Odvolateľ namietal úvahy a závery súdu vzťahujúce sa na uplatňovaný nárok na úroky za úver až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (t.j. aj po zosplatnení úveru), ktorý súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal napriek tomu, že sa v danom prípade jedná o zmluvu o úvere uzatvorenú podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Uvedený záver podľa odvolateľa nemá oporu v zákone, prieči sa charakteru úveru ako odplatného právneho úkonu ako aj dobrým mravom, nakoľko nezohľadňuje znevýhodnenie dlžníkov platičov, ani dopad na veriteľa. Zdôraznil, že splatnosťou úveru nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť (zmena spočíva v tom, že celá pohľadávka sa stáva splatnou na žiadosť veriteľa). Nárok na úrok za úver až do reálneho vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov nie je podľa odvolateľa zmluvným dojednaním, zmluvnou podmienkou podľa § 52 a nasl. OZ, ale vyplýva priamo zo zákona (§ 497 a nasl. Obch.zák.) a nevylučujú ho ani žiadne ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo iných predpisov vzťahujúcich sa na ochranu spotrebiteľa. Poukázal na to, že ust. § 503 Obch.zák. určuje moment splatnosti úrokov za úver a nevylučuje právo na úroky za úver aj po splatnosti úveru, naopak výkladom a contrario možno dospieť k záveru, že pokiaľ nedôjde k vráteniu poskytnutých peňažných prostriedkov, dlžník je povinný platiť úroky z úveru, a teda nielen do doby vyhlásenia splatnosti úveru. Účelom ust. § 565 OZ nie je zhoršenie postavenia veriteľa oproti postaveniu, ktoré mal pred uplatnením práva podľa tohto ustanovenia. Ani súd prvej inštancie v odôvodnení nepoukázal na žiadne konkrétne ustanovenia právneho predpisu, ktoré by nárok žalobcu na úrok za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti vylučovalo a nevzal do úvahy komplexne právnu úpravu zmluvy o úvere obsiahnutú v Obchodnom zákonníku.

16. Ďalej žalobca namietal výpočet nasporenej sumy realizovaný súdom prvej inštancie (ktorý vypočítal nasporenú sumu v čiastke 575,66 €), keď nezohľadnil poplatky za upomienky účtované na konte sporenia, pričom žalobca má za to, že správne má nasporená suma činiť čiastku 510,92 € (zohľadniac poplatky za upomienky). Ďalej žalobca poukázal na nesprávny výpočet istiny v bode 34 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, keď v žalobe si žalobca uplatňoval istinu vo výške 29.489,08 €, ktorú súd ponížil o sumu 1.248,39 € (na sumu 28.240,69 €, pretože nebral do úvahy, že preúčtovaním sumy 1.183,65 € zo splátok stavebného sporenia mali byť pokryté jednotlivé mesačné úroky medziúveru tak, ako to bolo dohodnuté v zmluve v článku V. bod 5.3. Preto podľa žalobcu súd vo svojich výpočtoch nedôvodne sumu preúčtovaných úrokov medziúveru celkovo v sume 1.183,65 € použil na zníženie istiny. Ďalej žalobca namietal nepriznaný nárok na poplatky za upomienky, ktoré reflektujú porušenie povinnosti zo strany žalovaných plniť svoje zmluvné záväzky a ktoré mali žalovaných upozorniť na riadne a včasné splácanie a predísť tak vymáhaniu pohľadávky súdnou cestou. Žalobcovi nie je zrejmé, prečo by jeho nárok na úhradu poplatkov za upomienky nemal byť vôbec zohľadnený, najmä ak jeho uplatnenie spôsobili žalovaní.

17. Žalobca napokon vyjadril názor o nesprávnosti posúdenia jeho nároku na náhradu trov konania, keď súd prvej inštancie pri určení náhrady trov konania vychádzal z miery úspechu vo veci, avšak podľa žalobcu nesprávne určil percentuálnu mieru náhrady trov konania. Nestotožnil sa s postupom súdu prvej inštancie, ktorý konštatoval úspech žalobcu vo výške 95,66 %, avšak pri rozhodovaní o náhrade trov konania túto mieru ponížil o mieru úspechu žalovaných v dôsledku čoho priznal žalobcovi náhradu trov konania nie vo výške 95,66 %, ale len 91,32 %, čo považuje žalobca za duplicitné zníženie náhrady trov konania, ktoré podľa neho nemá oporu v zákonom ustanovení.

18. Žalovaní v 1. a 2.rade sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

19. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 z.č. 160/2015 Z.z. CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP, teda preskúmal rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

20. Odvolaním napadnutý rozsudok je v zamietavom výroku II. vecne správny, preto ho odvolací súd potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

21. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 21. januára 2020 o 09.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 15. januára 2020 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

22. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods.1 písm. d/, f/, a h/ CSP, t.j. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

23. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejavíť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

24. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP (do 30.6.2016 s ust. § 132 O.s.p.), a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

25. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP (do 30.6.2016 z ust. § 133 až 135 O.s.p.).

26. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

27. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

28. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv ani iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku II. ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

29. Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku v napadnutej časti, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

30. Žalobca v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

31. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

32. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci žalobcovi patrí zmluvný úrok iba do zosplatnenia úveru.

33. Zmluva o stavebnom medziúvere zo dňa 11.2.2015 bola uzavretá podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka,

34. Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

35. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že zmluva o úvere zakladá medzi zmluvnými stranami záväzkový vzťah, ktorý sa bez ohľadu na povahu účastníkov bude vždy spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka (tzv. absolútny obchod - § 261 ods. 1 písm. d/). Zmluva o úvere je konsenzuálnym kontraktom, takže na vznik záväzkového právneho vzťahu z tejto zmluvy postačuje dohoda zmluvných strán o podstatných častiach zmluvy. Za tieto podstatné náležitosti je treba považovať záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie dlžníka v jeho prospech peňažné prostriedky, určenie sumy (limitu) týchto peňažných prostriedkov, záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky.

36. Základné ustanovenie každého zmluvného typu má kogentný charakter (§ 263 ods. 2), preto je vylúčené, aby sa zmluvné strany v zmluve o úvere dohodli na bezúročnom poskytnutí peňažných prostriedkov.

37. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššie prístupnej výške ustanovenej zákonom, alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie, než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

38. Záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých finančných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 Obchodného zákonníka).

39. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že Obchodný zákonník nemá priamu úpravu, z ktorej by vyplývalo, či veriteľovi patria zmluvné úroky v prípade predčasného zosplatnenia úveru iba do okamihu tohto zosplatnenia, alebo mu tieto patria až do doby konečného vrátenia peňažných prostriedkov dlžníkom.

40. V prejednávanej veci vznikol záväzok žalovaného zo zmluvy o úvere, uzatvorenej podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Táto zmluva s ohľadom na skutočnosť, že dlžník ako jedna zo strán tejto zmluvy nebol podnikateľom, je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. OZ, preto sa na právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva (§ 52 ods. 2 OZ).

41. Súdna prax otázku doby, na ktorú sa dojednávajú úroky a úroky z omeškania v minulosti už riešila a zaujala v nej názor, že rozhodovacia prax aj právna literatúra je zajedno v tom, že úroky dohodnuté pri poskytnutí peňažnej pôžičky predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny.

42. Ani ust. § 658 ods. 1 OZ a iné ustanovenia Občianskeho zákonníka či iného právneho predpisu nestanovujú, na akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Uvedené ustanovenie zakotvuje iba možnosť sa pri peňažnej pôžičke na týchto úrokoch dohodnúť; o dobe na ktorú tak možno urobiť mlčí. Vzhľadom k tejto dikcii, ktorá neobsahuje jednoznačný príkaz či zákaz vo vzťahu k vymedzeniu predmetnej doby, ako i k jeho povahe, z ktorej nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť, je možné vyvodiť záver, že ide o ustanovenie dispozitívnej povahy, ktoré zmluvné strany nijako neobmedzuje v možnosti upraviť si obsah ich úrokového záväzkového právneho vzťahu, v rámci zmluvnej autonómie (pokiaľ ide o dobu, na ktorú sa úroky dojednávajú). Nemožno teda vylúčiť, aby si strany pri peňažnej pôžičke dohodli úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi), teda i za dobu, v ktorej sa dlžník prípadne ocitne v omeškaní so splnením svojho záväzku tým, že istinu v dohodnutej dobe splatnosti veriteľovi nevráti.

43. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov všeobecne prijímané inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania, ktoré oboje sú príslušenstvom pohľadávky, avšak majú odlišné funkcie a je treba ich odlišovať. Zatiaľ čo zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dohodnuté (§ 517 ods. 2 Obč. zákonníka). Pritom platí, že môžu existovať vedľa seba.

44. Najvyšší súd Českej republiky sa v rozsudku zo dňa 27.6.2007 sp.zn. 33Odo 657/2005 nestotožnil s právnym záverom odvolacieho súdu, že úroky podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno zásadne dohodnúť len na dobu do dohodnutého dňa splatnosti istiny a že od tohto okamihu už zmluvné úroky nenabiehajú a nastupujú úroky z omeškania. Mal za to, že z hľadiska posúdenia doby, za ktorú boli pri peňažnej pôžičke dohodnuté úroky, bude preto vždy určujúci obsah zmluvy, ako si ho zmluvné strany upravili.

45. S týmto názorom sa stotožňuje aj odvolací súd.

46. Preto aj keď možno súhlasiť s odvolateľom, že žiadne ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo iných predpisov vzťahujúcich sa na ochranu spotrebiteľa výslovne nevylučujú nárok na úrok za úver po zosplatnení, nesprávny je jeho názor, že nárok na úrok za úver až do reálneho vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov nie je zmluvným dojednaním, ale vyplýva priamo zo zákona (§ 497 a nasl. Obch.zák.).

47. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie teda vychádzal zo správnej úvahy, že koniec doby trvania povinnosti platiť úroky je ponechaný na vôľu zmluvných strán. Pokiaľ v zmluve (aj spotrebiteľskej) je dohodnuté platenie zmluvných úrokov až do doby vrátenia úveru, nemožno bez ďalšieho, bez ohľadu na existujúcu dohodu, nepriznať úrok aj po zosplatnení.

48. V prejednávanej spore zo zmluvy o úvere vyplýva, že strany sa dohodli na výške úrokovej vo výške 5,49 % p.a.. Medzi zmluvnými stranami ale nedošlo k dohode o tom, že žalobca má nárok na úroky až do skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Takúto dohodu nemožno vyvodiť zo žiadnych ustanovení uzavretej zmluvy.

49. Vzhľadom na chýbajúcu dohodu o povinnosti platiť zmluvný úrok až do skutočného vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov, je potrebné vychádzať zo záveru o dojednaní zmluvných úrokov do splatnosti úveru.

50. Správny je preto záver súdu prvej inštancie, že z obsahu úverovej zmluvy ale ani z VOP nezistil úpravu, podľa ktorej by sa strany dohodli, že je povinnosťou dlžníka zmluvný úrok platiť „až do zaplatenia“ istiny a za tejto situácie preto žalobcovi patrí zmluvný úrok iba za dobu do jeho splatnosti.

51. Vecne správne preto rozhodol súd prvej inštancie, ak nárok žalobcu na úroky z úveru od 7.7.2016 do zaplatenia zamietol.

52. Odvolací súd za správny považuje aj výpočet istiny realizovaný súdom prvej istine v ods.34 napadnutého rozsudku.

53. Ako správne vyhodnotil odvolací súd aj úvahy prvoinštančného súdu pri posúdení dôvodnosti uplatňovaných poplatkov za upomienky, ktoré dlžník nemohol ovplyvniť a ktoré nepredstavujú nevyhnutné vecné náklady žalobcu- žalobca vznik nákladov v uplatnenej výške nepreukázal.

54. Nebolo možné akceptovať ani námietku žalobcu o nesprávnosti posúdenia náhrady trov konania. Súd prvej inštancie pri určení náhrady trov konania správne vychádzal z miery úspechu vo veci a správne určil aj percentuálnu mieru náhrady trov konania.

55. Nárok na čiastočnú náhradu trov konania sa vypočíta tak, že úspech strany sporu, ktorej vzniká povinnosť na náhradu trov, sa odpočíta od úspechu strany sporu, ktorej vzniká právo na náhradu trov, a výsledok zakladá pomerný nárok na náhradu trov účelne vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva.

56. Úspech žalobcu bol vo výške 95,66 %, úspech žalovaného vo výške 4,34 %, preto súd správne priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 91,32 % vypočítanú ako 95,66 % - 4,34 %.

57. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v napadnutom zamietavom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

58. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní plne úspešný, trovy odvolacieho konania mu však preukázateľne nevznikli, neúspešnému žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania neprislúcha, preto odvolací súd stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

59. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).